

Angivelser ere understøttede af bestemte Data, men der finder efter min Mening noget mere Slaphed Sted hos Administrationen i at paasee Fæstelovgivningens Overholdelse, end der burde være.

Bønloffe: Efterat den ærede Minister har udtalt sig, som han har, er det overflødigt at dvæle ved Enkelthederne i Lovforslaget. — Nærværende Sag er efter min Betragtning den vigtigste af alle de Landboreformer, der i mange Aar har foreligget paa Rigsdagen, og jeg beklager derfor meget, at den ærede Minister har indtaget den Stilling til den, som han har. Jeg for mit Vedkommende vil støtte Lovforslaget. Jeg har i al min Tid levet deels under, deels ved Siden af Fæsteforholdet, og jeg er saaledes temmelig godt bekendt dermed. Jeg har været Vidne til, at der er skeet store Misbrug, om jeg saa maa kalde det, med Contracter vedkommende Fæsteforholdet, og jeg kender saaledes et Tilfælde, som for Tiden bestaaer, hvori en Enke i flere Aar har begjært sin Fæstegaard til Gie, men det er nægtet hende af Godseieren, uagtet denne har solgt næsten hele sit Gods; om hun har forlangt Gaarden i Fæste, veed jeg ikke. Grunden hertil skal jeg ikke bestemt kunne angive, men det hedder sig, at han vil have denne Mark ind under Hovedgaarden. — I et andet Tilfælde er det mig bekendt, at en Godseier bortforpagtede en Bondegaard paa 50 Aar, og man skulde troe, at naar Contracten lod paa 50 Aar, skulde den gjælde for denne Tid, men det er i Virkeligheden kun tilsyneladende. Der fastsættes nemlig kun en Afgift for de første 10 Aar, men efter dem staaer det Godseieren frit for at sætte den høiere; det er saa at sige en Omgaaen af Contracten. — Jeg skal paa nærværende Trin af Sagen ikke fremføre flere Tilfælde. Jeg skal kun beklage, at den ærede Minister, der maa være saa godt bekendt med Fæsteforholdene, har stillet sig, som han har gjort, til den foreliggende Sag. Jeg skulde have ønsket, at den ærede Minister havde sagt til den ærede Forslagsstiller: Jeg kan ikke gaae ind paa Forslaget, som det foreligger, men

lad os arbejde sammen og see at skabe Noget ud deraf, som kan være til Gavn. At den ærede Minister reent har villet modsætte sig Forslaget, beklager jeg, og det har forbausset mig.

Frederiksen: Jeg skal ikke undlade ved første Behandling af denne Sag aabent at sige, at jeg ikke vil kunne stemme for det Lovforslag i den Form, hvori det foreligger. Jeg kan ikke stemme for det, blandt Andet fordi det — ogsaa deri skal jeg være ganske aaben — i mine Dine er ubilligt mod den ene Part i Sagen, imod Godseieren. Dette Forslag viser jo ved sin hele Form, at det fuldkommen overseer hele den Udvikling, der er foregaaet, siden dette Forslag kom frem. Det er det gamle Forslag, der optages aldeles uforandret med de samme Bestemmelser, uden at der i mindste Maade tages Hensyn til Loven af 19de Februar 1861 og alt det Andet, der er foregaaet siden den Tid, det forelaa. Det er fraveget de ældre Grundsætninger, der, som det ærede Medlem for Sore (Alberti) før sagde, fandt hele Rigsdagens Billigelse; det er frafaldet dette Mæglerprincip, dette Billighedsprincip, som ogsaa fandtes i Loven af 19de Februar 1861. Hvormeget jeg end ønsker, at man skal komme videre end denne Lov, maa jeg dog fastholde dette Princip, der deri fastsloges som Grundsætning. Og saaledes som jeg ikke kan anerkjende Principet i dette Forslag, saaledes forekommer det mig heller ikke at være den practiske Veie at løse dette Spørgsmaal, at komme med en Lov, som man ikke har Udfigt til at føre igjennem. Jeg troer, at netop naar man har Bondestændens Tarv for Die, maa man komme ind paa en anden Veie; jeg troer, at om man end alene saae paa, hvad der tjente til Bondestændens Tarv, maatte den Betragtning føre til alene for det practiske Formaalets Skyld at anerkjende de Hensyn, som nødvendig maae gjøre sig gjældende saavel hos enhver Regjering, som hos de andre Dele af Befolkningen, som ikke mindst efter Forandringen i Forsætningen jo ogsaa have stor directe Indflydelse paa denne Sags Behandling. Jeg skal ikke gaae nærmere ind paa Enkelthederne, da